

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΟΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Η ΑΣΠΗΡΗ ΤΡΙΧΑ

Πού και πώς είχαμε γνωριστεί, δεν το θυμόμια και πολύ καλά. Έκεινο που θυμόμια και που δεν λησμονώ ποτέ, είναι η γνωριμία μας.

Ήταν μιὰ νέα λεπτοκακωνική, εύγενική, ρομαντική, εύαισθητός.

Ήταν μιὰ νέα ρομαντική...

Αι συναντήσεις μας, αν γινότουσαν τη νύχτα, έπρεπε να είναι κάτω από ολόφωτο φεγγάρι και κοντά σε άνθισμένα γιοσειμιά, των οποίων η λεικότλης αντίεγγυζε, κατά την φαντασία της, στο φως του φεγγαριού σαν σμήνος από άστρα που κατεβήκαν να μας κούρουν. Άν γινότουσαν πάλι ήμερα, έπρεπε να είναι γτάλα ηλιοσημέρι Ιουλιου και σε μέρος που να έχη καταρροές άφθονες, γνά να της κινείται πώς κλέγεται γής και υφάνος και πυρακτούντα τὰ πάντα, από άγλάτη...

Είχε μιὰ ήδονάθεια, μιὰ παθητικότητα και μιὰ γλίκα, που και τώρα, έπειτα από τόσο καιρό, που την θυμόμια, η άνάμνηση της περνάει από την ψυχή μου, σαν κατανακτική εύδοχή παλιών λιβανισμάτων που ζώνουν να λιποθυμούν η ψυχές ήδονικά.

Άς εινε λοιπόν το παρόν επινημοσύνος οδή της γνωριμίας μας.

Ήταν λεπτελέκτηη πολύ, τόσο, που πρόσερα να μη πω τίποτε και παρεξηγηθή και ραγισή η ψυχή της...

Ήταν ποιητική και ήθελε να έξωραζήη όλες τις άσχημες της ζωής.

Έβλεπε λιχέρ μέσα στους κάλυκας τών κριών και ήθελε, άν ήτο δυνατόν, να έταξέρτο με την ψήρον τών ανθέων...

Το φίλ της δεν ήτανε φίλ. Ήτανε έπαρτή δύο μοιχοποιηζών τριανταφύλων...

Άλλά όλα τα όνειρα έχουν και το ξυτηνιά τους. Κι ένα πρωί, η μιλλών ένα ηλιοσημέρι, ξύτηντρα κι έγώ. Ήταν ένα ξεστό, βαρύ και ζιγίνο ηλιοσημέρι Ιουλιου. Ενόμιζες ότι η φύσις είχε... έλώδη πυρεττό!

— Εινε άνάγκη να φύγω, γιά κάποιους ημέρες, μου είπτε. — Βοή, αμάν! Άντι να φύγεις, της λέω, δεν μπορείς να... άποσύγεις την άναχώρησή;

— Άδύνατον! Εινε έπιτακτική άνάγκη!... Όθλω όμως να πάρω μαζί μου κάτι τή δική σου.

— Μιά φωτογραφία.

— Κοινών και τετομιμένον!... Φωτογραφίες δίνουν και οι κοινοί άνθρωποι.

— Τότε έγώ τι να σου δώσω; Κανένα άγαλιά μου!... Μι δέν μου έσθησαν άξία.

— Να μου δώσης μιὰ άσημένα τριχα!...

— Άσημένα τριχα!... Άπο πού;

— Χρησή τριχα, άσημένα, δτι βρεις! Άπο το κεφάλι σου.

— Άπο το κεφάλι μου!... Χρησή τριχα, άσημένα!... Μεταλλείο εινε το κεφάλι μου!...

— Όχι, βοή κοντό, μιὰ άσπερη τριχα έννοώ!...

— Άσπερη τριχα!...

Ήταν η έποχή που τα κεφάλια μας ήταν γεμάτα μαυρες τριχες και λεικες ιδέες. Τώρα έχουμε μαυρες ιδέες στα κεφάλια μας και όλο και αυξάνουν, διαστρωδές, η άσπερες τριχες...

— Άσπερη τριχα που να την βρω, της λέω, τέλος, μαυρες, όσες θές!...

— Άν θέλεις να με εύχριστίσης, άσπερες να βρης, μου λέει!...

— Μά τι γουδού εν' αυτό!... Τις προτιμάς γιατί εινε άσημένες; Και η μαυρες εινε εδέινες!

— Όχι, μου απαντάει. Λίγες άσπερες τριχες μέσα στο χρυσό μου μενταγιόν κανέναν δεν θα σκανδαλίσουν. Θα λέω ότι εινε της γιαγιάς μου της μακαρίτισσας. Ένώ η μαυρες!...

— Καλά, της απάντησα, θα προσπαθήσω.

Ήταν οδό Σταδίου, εκεί που εινε σήμερα ο Κόσμιος, άν ένθυμούμια καλύτες, εχε φαρμακείο τότε ο κ. Έλευθερόπουλος, που το έλεγε, άν δεν απαθώμια, «Γαλλικόν» και ήταν ένα από τα καλύτερα της τότε πρωτεύουσας.

Έβλεπε λιχέρ μέσα στους κάλυκας τών κριών!

— Βοή άδερφέ, Γιώργη, του λέω, μπορώ να βάψω τα μαλλιά μου;

— Και τί θέλεις να τα κάνης; Κόκκινα! μου λέει.

— Άσπρα!

— Άσπρα; Γιατί βιάζεσαι; Θα σου τα βάψω ο χρόνος μιὰ ήμερα, μου είπτε μελαγχολικά.

— Όχι, θα ήθελα, άν ήταν δυνατόν, ν' άσπρίσουν άπόψε!

— Τα μαυρα, μου λέει, άσπρα, εύτυχώς δεν γίνονται!...

— Όταν βιος έρθη ο καιρός ν' άσπρίσουνε έλα να σου τα βάψω μαυρα!

Έβλεπα τότε στο σπίτι μις μεγαλομοδίστρα της Αθήνας. Κρατούσε ένα ολόκληρο σπίτι στην οδόν Μητροπόλεως, προς το Σύνταγμα, κολητά στον σημερινόν Κινηματογόρα φ ο φ ο «Οΐφας», που ήταν τότε θέατρο. Ο ήθοποιος κ. Τριχάς, ήτανε στα πρώτα βήματα του τότε, και τα π ο ρ ω τ α τ ο υ ε κ ε τ ν α β ή μ α τ α, τον έκαναν κάποτε να... πηδήη τη μάντρα που χώριζε το σπίτι από το θέατρο και ν' άνταμώνη τη διδα Χτίνα, την άνηρα της σατονοικοκυράς μου.

Η μεγαλομοδίστρα θα ήταν τότε παραπάνο από πενήντα χρόνων.

Πολλές φορές που πήγαμια τη νύχτα σπίτι η σηκωνώμιανα πρωί, τύχανε να τη βλέπω με θρόντα στους ώμους της τα λευκά της μαλλιά, σαν άσπερες καταρράκτας. Στο «άτελλιε της» όμως, τα μαλλιά της μαυρίαν, σαν του χορζάου το φτερό και λάμπανε από τη μουλιαντινή.

Επειδή πολλές φορές με συνεδούβανε επιά το καλό μου, σκέφθηκα ότι θα μπορούσα και στην περιστασι αυτή να με διευκολήνη.

— Μου κάνεις τη χάρι, της λέω, να μου δώσης ένα βούτσυρο λευκό από τα μαλλιά σου.

— Ποιά μαλλιά μου; μου είπτε άγριούοντας.

Δέν έχω ιδεί λίκωνα δεμένη να τη δέκνουν. Άν όμως έβλεπα ποτέ, δεν πιστεύω να ήταν άγριότερη από τη σατονοικοκυρά μου.

— Ποιά μαλλιά μου;

— Τα δικιά σου.

— Έγώ κόμης, μου λέει και έτρεμε το σαγόνι της απ το θμιό, τόσο, που δεν καταλάβαινα καλά τις λέξεις, έτώ λίκωμι μαλλιά δέν έχω και συ είσαι ένας άγενής.

— Τι είμαι είπτε; Τι θέλεις να πής; Πώς; Είμαι... χωρίς γενειά;

— Άγενής!...

Πάω τότε και βρίσκω το φίλο μου, τον Μανώλη τον Ναυαλιότη, προόμως λεικαθέντα.

— Μανώλη, του λέω, γίνουμια γιά λίγα άσπρα μαλλιά!

— Και δέν πάζ στα χασάδικα, μου λέει, να κόμης σου θέλεις, από κανένα πρόβατο!

— Όθλω μαλλιά ανθρώπινα.

— Και δέν παραγγύλινε σε κανα χορζείο όσες διάδες θέλεις!... Γιά τσασμά τα θέλεις;

— Όχι, γιά κάποια π' αγαπάω!

— Τι! Θα την άσθεσώωσης;

— Μη ρωτάς!... Κόμης μου άν θέλεις λίγα από τα δικιά σου.

— Όσα θέλεις, εύχριστός!...

Έτσι λοιπόν την έλλη μέρα της πήγα μέσα σ' ένα κουτι ένα-δύο αλοκάμους. Δέν ένοιξα να τα ιδώ, αλλά ήμουνα βέβαιος, πως ο Μανώλης εχε βάλει άρεκέ.

— Δικά σου εινε; με ρώτησε.

— Δικά μου! Τριχα, τριχα τα μαλλιά!...

Τα πήρε χωρίς να τα άνοιξη.

Ο άποχωρισμός μας ήταν σαρκωτικός!

Τι βιάζεσαι; Θα σου τα βάψω ο χρόνος μιὰ μέρα.

Κόμης, είσαι άγενής!

Ο Διαβολο-Μανώλης μου την έφτιασε.

Παρ' όλιγον ν' άσπίρουν τά μαλλιά μου, στά σωστά, άπ' τή σπαγγίρησι...

Πέρασε κάμποσος καιρός, αυτή έγύρισε άπ' τό ταξείδι, άλλο κανένα σημειόν έπαρής δέν έδιδε.

Περνούσα, ξαναπερνούσα άπ' τό σπίτι της, τά παραθύρα κλειστά και περνομένη.

Συναντηρήκαμε στόν δρόμο, κ' έκανε πώς δέν μ' έγνώριζε.

Μιά μέρα, επί τέλους, δέν έβίασταξα και τή σταμάτησα αποτόμως.

— Δέν μου λές, τί διαγωγή είνε αυτή!

— Πηγαίνετε, κύριε, μου λέει, μέ άπατεώνας έγω δέν θέλω νάχω πλέον σχέσεις.

— Άπατεών! Ποιός είν' άπατεών;

— Έσείς.

— Γιατί; Σέ τί και πότε σέ άπάτησα;

— Μου έκανε, κύριε, τόν νέο και βάφεις τά μαλλιά σου πού είνε άσπρα...

— Σάν τίς καμέλιες!... Θέλησα νά ειπώ έγω κατά τήν ποιητική συνήθειά μας!

— Όχι, σάν τή βαμβακόρακα! φώναξε αυτή. Άλλοίμονό μου, τόν παππού μου άγατάσα τόσον καιρό;

— Υστερα άπό τή σκηνη, αυτή, πρώτη μου δουλειά ήταν νά γάρω σ' ένα καθοριστή κ' έπειτα στόν χορευτά μου, τόν κ. Κονδυλίη.

— Βάλε μου φριγιόν, τού λέω, άκουα-φρότε, ό τι σπάρτο έχεις δυνατό. Πώς είνε τά μαλλιά μου τώρα;

— Ό Κώστας μέ κίταζε περιλινος.

— Τά μαλλιά σου είνε μαύρα, μ' άπαντά, δέν έξρω όμως πώς είνε τά μαλιά σου!...

Ενώμοια πώς ή πρώτην φίλη μου έπαθε δαιτυμονισμό και έτσι μαζώμας, δώσαμε μιά έξηγησι στη διαγωγή της.

Έγιναν έπειτα οι Βαλκανικοί πολέμοι, ή έπιστολάτοισι μέ συνειρήνη, κ' έκανα χρονία νά τή δώ. Όταν, κατά τήνχη, μιά φορά, έπειτα άπό καιρό, τή συνήτησα στην Πάτρα, μέου στά κατάνιαρα μαλλιά της, άργυρά ρούμα λευκών τριχών περνούσαν και της έδιναν ιδιαίτερη χάρι στό φρέσκο άκόμα πρόσωπό της.

— Και ή θρασις, τήν ερωτώ, πώς πάει;

— Δόξα ό Θεός, καλά! Ποτέ δέν έπαθαν τά μάτια μου.

— Καλά, αλλά μιά φορά τάβλεπες όλα άσπρα.

— Πότε;

— Όταν μούπες ότι βάφομα!...

— Όστε δέν βάφεσαι;

— Διόλου.

— Και τό κοντί μέ τ' άσπρα μαλλιά, πού μούδοκες όταν χωρίζαμε, πού τά βρήκες;

— Άπό τόν Μανώλη!

Και τότε σκέφτηκα ότι, ό άθλιος Μανώλης, γιά νά μέ εκδικηθή, έμισε τό κοντί μέ άσπρες τρίχες ενός γέροντ Ναζιώτη πού είχε σπι- τού του. Κι' έγω, χωρίς νά τό άνοιξω, τό προσέφερα, άφού τό έδωσα μέ μιά μεταφοτή τριανταφυλλά κορδέλλα!...

Νά λοιπόν ένας έρωσ, πού χρωμάστηκε σέ μιά τρίχα, και πού... μαρά τρίχα, νά γίνη διαρκής!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΚΑΡΕΣΚΟ

ΒΛΑΧΙΚΑ ΛΑΪΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Η Έλένη Βακαρέσκο υπήρξε από τις πιο δημοφιλείς ποιήτριες του κο- σμου. Το ειδήλιό της μέ τόν πατέρα του Καραίου, τόν Βασίλεα της Ρου- μανίας Φερνάνδο-δέν έλειψαν βλέπετε ποτέ τά έρωτικά σκάνδαλα όπ' τήν Ρουμανική αλλη- και ή έξ αίτίας αυτού έξορία της στην Ευρώπη, τήν έ- κειμαν παγκοσμίως γνωστή. Έξοριστή στο Παρίσι ή Βακαρέσκο, έβλεπε τά ύπερχα «Βλάχικα Τραγουδία» και άλλες ποιητικές της συλλογές. Στήν Έλληνική μεταφράστηκαν και βγήκαν σέ βιβλία τά «Βλάχικα Τραγουδία» και τά «Τραγουδία της Λύχης», σπανιότατα σήμερα. Άπό τήν πρώτη συλ- λογή- τήν καλύτερη όλων-άναδημοσιουομε έδώ τρία τραγουδία της Ρουμα- νίδος ποιήτριας, τήν όποια ό Βασίλεος Φερνάνδος ήθελε νά καμή γυναίκα του, τρελλά έρωτευμένος μαζί της.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΑΡΓΑΛΕΙΟΥ

Φοβούμα, άδεροφούμα μου, τίς μέρες τού χειμώνα πού γρήγορα μές ήσαν. Θέ νάνα κρύες και αυτές σάν πέρινα, άδεροφή μου; Αύτή τή βαρνευομένη πόσο τήνε φοβάμα! —Μά πές μου, τί σου ζάνανε τού περνούου χειμώνα ή μέρες ή άξέχαστες; κ' όλο τις συλλογέμασι; —Ρημάξανε τις διώ μηλιές πού είχα στην αύλή μου και πάχνοσαν τόν ποταμό πού πότιζα τ' αρνά μου. —Δέν είνε τίποτις αυτά, καλή μου άδεροφούμα, πού ό χειμώνας σούζακε και μήν παραπονεόσαι.

“Όλες ή μέρες ίδιες είν’ σάν έρχεται (ό χειμώνας.

Μιά μέρα ζατασκόνητη θυμύθηκα τό (θάνατο

και είπα της ήμέρας:

— Έσύ πού σίχνεις άφθονο πέρα στόν (κάμπο χιόνι...

αλήθεια τάχα δέν μπορείς κ' έμένα νά (αποκόψης;

σάν τών μηλιών τά φρούτα

πού αζοτωμένα πέφτουμε στην πόρτα (τού σπιτιού σου;

“Αχ, πώς φοβάμα, άδεροφή, τήν παρω- (νά πού φερνοιν

ή μαυρές κ' ή ανήλιαγες ήμέρες τού (χειμώνα!

Η ΣΤΑΜΝΑ

“Ο ήλιος πάει στη δύση του κ' έμεις (τόνε ζυττάμε

και βλέπομε νά θλιβεται ό άνθισμένος (κάμπος;

στου ήλιου τό βασίλειμα.

“Η πολυαγαπημένη μας έχει γεμάτη (πάνα,

τή στάμνα της άπό νερό και δίνει στους (διαβάτες:

—«Πιείτε νερό στόν πεθαμμένον τ' όνομα!».

Κι' όταν κοιμάται στην αύλή άφίνει στο κατώφλι

τή στάμνα της γεμάτη

κ' ή νερά ή χροεινόμενη όταν περνώη πάει.

Και ένας πεθαμμένος ποίδη κ' αυτός νά πη

είπε πώς βρήκε τό νερό της κοπελλιής γλενατάτο.

Και βάζοντας στόν όμο του της κοπελλιής τή στάμνα

στους πεθαμμένους πήγε τή δίρα τους νά σούδα:

—«Πιείτε νερό στόν ζωντανόν τό όνομα!».

“Ο ήλιος πάει στη δύση του κ' έμεις τόνε ζυττάμε

και βλέπομε νά θλιβεται ό άνθισμένος κάμπος

στου ήλιου τό βασίλειμα.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Πουλάνα διώ πετάξανε στόν ήλιο πού θα δίση.

Τό ένα είν' ό έρωτας πού έγω γού γιά σένα

και πού καλά νά πήγαμε στην άπονη καρδιά σου.

Από κοπελλιές πηγαίνανε στόν κάμπο νά φερουσιν.

“Η μιά είν' ή δική μου,

και θάκανε καλύτερα νάχρότανε σέ μένα.

Από αστέρια λαμπερά πού πάντα μού θυμίζουν

τή λύπη μου τήν άρτιαστη πού τελειούω δέν έχω

καλύτερα θα ζάνανε νά μήν τήνε θυμίζουν.

Παύδανα διώ δένάνανε στο καυθόδοπίό τους,

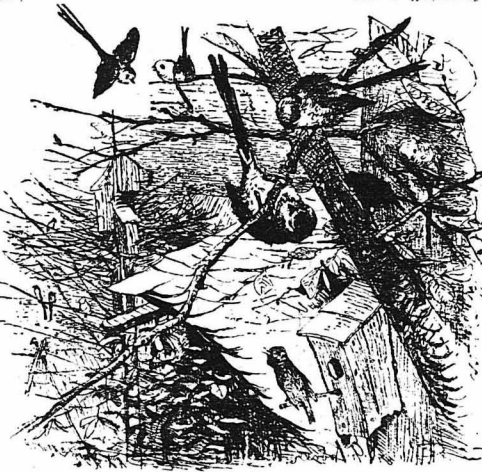
κ' είνε τό ένα άπ' αυτά ή άμοιρη καρδιά μου

πού πάει στο μνημόρι.

“Αχ, θάκανε καλύτερα νά μ' έπαινε και μένα!

Μεταφρ. Μ. ΔΕΣΠΟΙΝΗ

ΕΛΕΝΗ ΒΑΚΑΡΕΣΚΟ

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΕΘΙΜΑ

ΟΙ ΚΙΝΕΖΟΙ ΠΟΥ... ΜΠΟΓΙΑΤΙΣΤΗΚΑΝ!

“Όταν, πρό εικοσαετίας, πέθανε ή τελευταία αυτοκράτειρα της Κίνας, οι ύπηκοοί της, σύμφωνα μ' ένα πανάρχαιο έθιμο, ύποχρεώ- θηκαν άπό τις δημοτικές άρχές νά μείνουν άξέριστοι επί ένα μήνα, τίς ένδειξιν λένθους.

“Ο δήμαρχος μάλιστα μιάς κινεζικής πόλεως, θέλοντας νά βεβαι- ωση ό τι το έθιμο αυτό έτηρήθη άπ' όλους, έκανε μιά μυστική επίθεώρησι σ' όλα τά κοινά.

Ανακάλυψε λοιπόν έξήντα εν όλω Κινέζους, οι όποιοι είχαν ξυριστεί και οι όποιοι όχι μόνο βαρύντατο χροματικό πρόστιμο άναγκάστηκαν νά πληρώσουν, αλλά και μαστιγωθήκαν δημοσίω.

Έκτός όμως της τιμωρίας αυτής, τούς ξύρισαν και τό κεφάλι τους και τούς τό βάφανε γαλάζιο (τό χρομα του πένθους στην Κίνα)!

“Έν τέλει οι παραβάται τού έθιμου ύποχρεώθηκαν νά περνούν επί τέσσαρες κατά σειράν έβδομάδες άπο τό δημαρχείο γιά νά φρεσκοχρωματίζονται!

